

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

INFORMACJA

O DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

I KRAJOWEGO BIURA WYBORCZEGO

w 2021 r.

Warszawa, maj 2022 r.

SPIS TREŚCI	Str.
I. Informacje wstępne	3
II. Realizacja zadań ustawowych	10
1. <i>Wybory organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzane w toku kadencji. Referenda lokalne</i>	10
2. <i>Kontrola finansowania kampanii wyborczych</i>	12
3. <i>Kontrola gospodarki finansowej partii politycznych</i>	12
4. <i>Nadzór nad rejestrem wyborców</i>	14
5. <i>Rejestr korzyści</i>	17
6. <i>Prowadzenie wykazu osób, wobec których sąd stwierdził, że złożyły nieprawdziwe oświadczenia lustracyjne</i>	17
7. <i>Petycje rozpatrzone przez Państwową Komisję Wyborczą w 2021 r.</i>	18
8. <i>Rozwój informatycznego systemu wyborczego</i>	20
9. <i>Działalność informacyjno-edukacyjna</i>	20
III. Współdziałanie i wymiana doświadczeń	23

I. Informacje wstępne

1. Zgodnie z art. 157 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319 oraz z 2021 r. poz. 1834 i 2054) Państwowa Komisja Wyborcza jest stałym i najwyższym organem wyborczym właściwym w sprawach przeprowadzania wyborów i referendów. W kompetencji Państwowej Komisji Wyborczej leży organizacja i przeprowadzanie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Parlamentu Europejskiego w Polsce, wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Ponadto wykonuje ona określone czynności w związku z referendami ogólnokrajowymi i referendami lokalnymi.
2. Zadania Państwowej Komisji Wyborczej w zakresie organizacji i przeprowadzania wyborów to m.in.: sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego, sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców oraz sporządzaniem spisów wyborców, prowadzenie wykazu osób, wobec których sąd stwierdził, że złożyły nieprawdziwe oświadczenia lustracyjne oraz udostępnianie danych o tych osobach właściwym komisjom wyborczym dokonującym rejestracji kandydatów w wyborach, powoływanie właściwych komisji wyborczych oraz ich rozwiązywanie po wykonaniu ich ustawowych zadań. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza powołuje i odwołuje komisarzy wyborczych, rozpatruje skargi złożone na ich działalność, a także na działalność okręgowych komisji wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza ustala także wzory urzędowych formularzy oraz druków wyborczych jak również wzory pieczęci organów wyborczych niższego stopnia. W kompetencji Komisji leży także ustalenie i ogłoszenie wyników głosowania i wyników wyborów w zakresie określonym przepisami szczególnymi Kodeksu wyborczego.

Zgodnie z Kodeksem wyborczym Państwowa Komisja Wyborcza ma obowiązek przesłać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Sejmu i Sądowi Najwyższemu, nie później niż 14 dnia po podaniu do publicznej wiadomości wyników wyborów, sprawozdanie z wyborów do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie z wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Komisja przesyła tylko Marszałkowi Sejmu i Sądowi Najwyższemu. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest do przedstawienia, po każdych wyborach, Prezydentowi Rzeczypospolitej, Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów, informacji o realizacji przepisów kodeksu i ewentualnych propozycji zmian jego uregulowań.

Poza zadaniami związanymi z procesem prowadzącym do wyłonienia organów sprawujących władzę na szczeblu lokalnym jak i ogólnopolskim Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest do tego, by:

- 1) kontrolować gospodarkę finansową partii politycznych i gospodarkę finansową komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach;
- 2) weryfikować, na zlecenie Marszałka Sejmu, poparcie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej oraz dla przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego;
- 3) prowadzić Rejestr Korzyści uzyskiwanych przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz przez ich współmałżonków;
- 4) rozpatrywać złożone do niej petycje oraz
- 5) prowadzić i wspierać działania informacyjne zwiększające wiedzę obywateli na temat prawa wyborczego, w szczególności zasad głosowania (art. 160 § 1 pkt 9 i 9a).

3. Zgodnie z art. 157 § 2 Kodeksu wyborczego w skład Państwowej Komisji Wyborczej wchodzi:

- 1) jeden sędzia Trybunału Konstytucyjnego, wskazany przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego;
- 2) jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego, wskazany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 3) 7 osób mających kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego, wskazanych przez Sejm.

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2020 r. (M.P. poz. 100) w skład Państwowej Komisji Wyborczej Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powołał:

- 1) Ryszarda Balickiego;
- 2) Zbigniewa Cieślaka – sędziego Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku;
- 3) Liwiusza Laskę;
- 4) Dariusza Lasockiego;
- 5) Sylwestra Marciniaka – sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 6) Macieja Miłosza;
- 7) Arkadiusza Damiana Pikulika;
- 8) Konrada Składowskiego oraz
- 9) Wojciecha Sycha – sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

W 2021 roku Państwowa Komisja Wyborcza działała w składzie powołanym wyżej wskazanym postanowieniem.

Na mocy wyboru dokonanego przez Komisję w dniu 11 lutego 2020 r., w okresie obejmującym niniejsze sprawozdanie, funkcję Przewodniczącego Komisji pełnił sędzia Sylwester Marciniak, a funkcje Zastępców Przewodniczącego – sędzia Zbigniew Cieślak oraz sędzia Wojciech Sych.

Funkcję sekretarza Państwowej Komisji Wyborczej pełni z urzędu Szef Krajowego Biura Wyborczego. Od dnia 3 marca 2018 r. sekretarzem Państwowej Komisji Wyborczej jest Magdalena Pietrzak.

4. Zadania i właściwość Państwowej Komisji Wyborczej określają ustawy:

- 1) z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319 oraz z 2021 r. poz. 1834 i 2054);
- 2) z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 372);
- 3) z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 851);
- 4) z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 741);
- 5) z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. z 2018 r. poz. 2120);
- 6) z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 2399 oraz z 2021 r. poz. 2054);
- 7) z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 1633);
- 8) z dnia z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870).

Przy realizacji ustawowych zadań stosowano także przepisy innych ustaw, m.in. o ochronie danych osobowych, o dostępie do informacji publicznej, o radiofonii i telewizji, a także uregulowania ustawy – Prawo prasowe.

Zasady organizacji pracy PKW oraz sposób wykonywania ustawowych zadań określa jej regulamin będący załącznikiem do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (M.P. poz. 286, z 2012 r. poz. 38, z 2015, poz. 1295, z 2016 r. poz. 600, z 2018 r. poz. 122, 530 i 653, z 2019 r. poz. 390 oraz z 2020 r. poz. 27 i 334).

W 2021 r. Komisja podjęła łącznie 164 uchwały.

5. Stałymi organami wyborczymi na obszarze części województw są komisarze wyborczy, będący z mocy ustawy pełnomocnikami Państwowej Komisji Wyborczej. W okresie obejmującym niniejsze sprawozdanie funkcje pełniło 100 komisarzy wyborczych powołanych przez Państwową Komisję Wyborczą uchwałami:

- z dnia 26 marca 2018 r.,
- z dnia 27 marca 2018 r.,
- uchwałą nr 83/2019 z dnia 5 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania Komisarza Wyborczego w Gdańsku I,
- uchwałą nr 137/2019 z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania Komisarza Wyborczego w Katowicach III oraz
- uchwałą nr 123/2021 z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie powołania Komisarza Wyborczego w Koninie II.

Kadencja komisarza wyborczego trwa 5 lat.

Właściwość terytorialna i rzeczowa komisarzy wyborczych, ich siedziby, a także tryb pracy zostały określone uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 246 oraz z 2020 r. poz. 1211).

Regulamin komisarzy wyborczych ustalono uchwałą nr 4/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 lutego 2019 r. (M.P. poz. 251).

Komisarze wyborczy wykonujący przewidziane w Kodeksie wyborczym funkcje i zadania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Sejmu i do Senatu oraz do Parlamentu Europejskiego są z urzędu przewodniczącymi okręgowych komisji wyborczych i rejonowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów wymienionych wyżej organów.

Komisarze wyborczy są również organami wykonującymi zadania związane z przeprowadzaniem referendów ogólnokrajowych oraz referendów lokalnych w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego w czasie trwania kadencji. Komisarze wyborczy powołują i rozwiązują, po wykonaniu ich ustawowych zadań, terytorialne i obwodowe komisje wyborcze (w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego) oraz sprawują nadzór nad realizacją wykonywanych przez nie zadań.

Poza kompetencjami wskazanymi powyżej, dotyczącymi udziału w organizacji i przeprowadzaniu wyborów o zasięgu ogólnopolskim, komisarze wyborczy realizują także zadania związane z obsadzaniem mandatów w organach jednostek samorządu terytorialnego w czasie trwania kadencji i stwierdzaniem wygaśnięcia mandatów radnych, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w przypadkach określonych w Kodeksie wyborczym.

Obowiązkiem komisarza wyborczego, na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym, jest także zwołanie pierwszej sesji nowo wybranej rady gminy oraz sesji w celu złożenia ślubowania przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Odpowiednio, na podstawie przepisów ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa, komisarz wyborczy zwołuje pierwszą sesję nowo wybranej rady powiatu i nowo wybranego sejmiku województwa.

Komisarz wyborczy jest zwierzchnikiem urzędników wyborczych – nadzoruje terminowość i prawidłowość wykonywanych przez nich zadań wyborczych oraz udziela im wyjaśnień w razie zaistnienia takiej potrzeby.

Komisarz wyborczy kontroluje także prawidłowość sporządzania spisów wyborców. Ponadto komisarze wyborczy zarządzają wydrukowanie kart do głosowania w wyborach samorządowych.

Zgodnie z art. 167 § 1 pkt 3d do zadań komisarza wyborczego należy także dokonywanie podziału odpowiednio gminy, powiatu oraz województwa na okręgi wyborcze, a także ustalenie ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu, w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego. Do zadań komisarza wyborczego należy ponadto tworzenie i zmiana granic obwodów głosowania, w szczególności ustalenie ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

Komisarze wyborczy w zakresie przyznaných ustawowo kompetencji podejmują rozstrzygnięcia w formie postanowień podlegających nadzorowi Państwowej Komisji Wyborczej, która może z urzędu, bądź z inicjatywy zainteresowanego podmiotu, uchylić wydany przez komisarza wyborczego akt prawny w przypadku stwierdzenia, że został on wydany z naruszeniem prawa lub jest niezgodny z wydanymi przez PKW wytycznymi.

Państwowa Komisja Wyborcza współdziała na bieżąco z komisarzami wyborczymi w zakresie realizacji ich zadań, gromadzi doświadczenia z ich pracy, pomaga w rozwiązywaniu bieżących problemów. Ważną formę współpracy stanowią wyjaśnienia i opinie udzielane przez PKW na pytania zgłaszane przez komisarzy wyborczych w sprawach wyborczych.

6. Warunki organizacyjne, finansowe i administracyjno-techniczne związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów i referendum kompleksowo zapewnia i wykonuje Krajowe Biuro Wyborcze, będące najwyższym urzędem w strukturze polskiej administracji wyborczej. KBW współdziała w tym celu z organami administracji rządowej oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Do zadań KBW należy także obsługa Państwowej Komisji Wyborczej, komisarzy wyborczych, Korpusu Urzędników Wyborczych oraz innych organów wyborczych w zakresie określonym w Kodeksie wyborczym oraz innych ustawach. Ponadto KBW wykonuje także inne, określone przepisami odrębnymi, zadania związane m.in. z:

- prowadzeniem „Rejestru korzyści” dla osób pełniących funkcje w organach administracji rządowej i samorządowej,
- badaniem w zakresie określonym przez Państwową Komisję Wyborczą rocznych sprawozdań i informacji finansowych składanych przez partie polityczne,
- badaniem na zlecenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej tego, czy pod inicjatywą ustawodawczą obywateli lub wnioskiem o przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego zebrano wystarczającą liczbę podpisów poparcia,
- prowadzeniem zbioru prawomocnych orzeczeń sądowych o utracie praw wyborczych przez osoby, które złożyły nieprawdziwe oświadczenie lustracyjne.

Ponadto Krajowe Biuro Wyborcze organizuje spotkania Państwowej Komisji Wyborczej i innych organów wyborczych z organami wyborczymi innych państw, przedstawicielami administracji, przedstawicielami organizacji pozarządowych, dziennikarzami, przedstawicielami nauki a także bierze czynny udział w tych spotkaniach, przedstawiając instytucje polskiego prawa wyborczego oraz ich funkcjonowanie w praktyce wyborczej.

Organizację i właściwość Krajowego Biura Wyborczego określa statut nadany przez Państwową Komisję Wyborczą uchwałą z dnia 14 marca 2011 r. (M.P. poz. 253, z 2015 r. poz. 487, z 2016 r. poz. 1009, z 2018 r. poz. 380, poz. 381 i poz. 651 oraz z 2021 r. poz. 837). Organizację wewnętrzną i właściwość rzeczową jednostek organizacyjnych KBW określa zarządzenie nr 43/2016 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 19 października 2016 r. oraz zmieniające je zarządzenia nr 8/2017 z dnia 23 marca 2017 r., nr 1/2018 z dnia 19 lutego 2018 r., nr 35/2018 z dnia 21 grudnia 2018 r., nr 13/2019 z dnia 3 kwietnia 2019 r. oraz nr 8/2021 z dnia 6 września 2021 r.

W skład Krajowego Biura Wyborczego wchodzi obecnie sześć zespołów, będących jego jednostkami organizacyjnymi tj.: Zespół Prawny i Organizacji Wyborów, Zespół

Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych, Zespół Finansowy, Zespół Informatyki, Zespół Prezydialny, Zespół Zamówień Publicznych, a także 49 delegatur w całym kraju.

II. Realizacja zadań ustawowych

1. Wybory organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzane w toku kadencji. Referenda lokalne.

Przepisy Kodeksu wyborczego stanowią, że w związku z wygaśnięciem mandatu radnego w toku kadencji w radach gmin w gminach do 20 tys. mieszkańców oraz wójta, burmistrza, prezydenta miasta przeprowadza się odpowiednie wybory: uzupełniające oraz przedterminowe. Przeprowadzane są również wybory ponowne, a także wybory do nowych rad.

Wybory uzupełniające przeprowadza się wskutek wygaśnięcia mandatu radnego z przyczyn określonych ustawowo, np. zrzeczenia się mandatu, niezłożenia ślubowania, śmierci; wybory ponowne – w wyniku orzeczenia przez sąd wygaśnięcia mandatu w trybie protestu wyborczego. Wybory przedterminowe do rad (sejmików województw) są przeprowadzane w przypadku rozwiązania tych organów przez Sejm z powodu powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw oraz w przypadku odwołania w referendum lokalnym. Nadto w powiecie i województwie – jeśli odpowiednio rada lub sejmik w ciągu 3 miesięcy od ogłoszenia wyników wyborów nie wybiorą organów wykonawczych. Powoduje to bowiem ich rozwiązanie z mocy prawa. Wybory przedterminowe wójta, burmistrza, prezydenta miasta przeprowadza się wskutek odmowy złożenia ślubowania, zrzeczenia się mandatu, utraty prawa wybieralności lub jego braku w dniu wyborów, naruszenia ustawowego zakazu łączenia funkcji wójta z wykonywaniem funkcji lub prowadzenia działalności określonych w innych przepisach, albo orzeczonej zgodnie z przepisami trwałej niezdolności do pracy, w związku z odwołaniem w referendum, w wyniku odwołania przez Prezesa Rady Ministrów z powodu powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw, zmian w podziale terytorialnym państwa a także wskutek śmierci osoby sprawującej daną funkcję.

W 2021 r. przeprowadzone zostały 434 akcje wyborcze, z tego 404 wybory uzupełniające do rad gmin, 28 wyborów przedterminowych wójtów (burmistrzów i prezydentów miast), a ponadto 2 wybory ponowne (1 wybory ponowne do rady miejskiej i 1 wybory ponowne burmistrza).

W radach miast na prawach powiatu, radach powiatów, sejmikach województw i radach dzielnic m.st. Warszawy wygasły mandat radnego obejmuje kandydat z tej samej listy, który w wyborach uzyskał kolejno największą liczbę głosów, a nie utracił prawa wybieralności.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wygasło 13 mandatów wójtów, 7 mandatów burmistrza oraz 1 mandat prezydenta miasta. Łączna liczba wygasłych mandatów radnych wyniosła we wskazanym okresie 544, na co składało się: 7 mandatów radnych sejmików województw, 69 mandatów radnych rad powiatów, 29 mandatów radnych rad miast na prawach powiatu, 432 mandaty radnych rad gmin oraz 7 mandatów radnych rad dzielnic m. st. Warszawy. Przyczynami wygaśnięć było najczęściej zrzeczenie się mandatu i śmierć.

Organizację i przeprowadzanie wyborów oraz dokonanie zmian w składach rad zapewniają właściwi komisarze wyborczy. Do komisarzy wyborczych wnoszone są również inicjatywy o zarządzenie referendum lokalnych.

W 2021 r. odbyło się 27 referendum lokalnych dotyczących odwołania organów jednostek samorządu (rady gminy bądź miasta oraz wójta, burmistrza i prezydenta miasta).

Terminarz planowanych oraz przeprowadzonych wyborów i referendum znajduje się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego:

<https://pkw.gov.pl/wybory-i-referenda/wybory-samorzadowe-i-referenda-lokalne/wybory-i-referenda-w-toku-kadencji/kadencja-2018-2023/terminarz-wyborow-do-organow-samorzadu-terytorialnego-i-referendow-w-sprawie-odwolania-organow-samor>.

Szczegółowe informacje o poszczególnych wyborach i referendach znajdują się na stronach internetowych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

2. Kontrola finansowania kampanii wyborczych

Z ustaloną w Kodeksie wyborczym zasadą jawności finansowania wyborów wiąże się obowiązek komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach złożenia właściwemu organowi wyborczemu sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach komitetu wraz z informacją o uzyskanych kredytach bankowych. Państwowa Komisja Wyborcza i odpowiednio komisarze wyborczy po zbadaniu sprawozdań pod względem prawidłowości formalnej i merytorycznej, przyjmują sprawozdanie bez zastrzeżeń lub przyjmują je wskazując na uchybienie, albo odrzucają sprawozdanie. Zakres badania sprawozdania i podstawy jego odrzucenia są enumeratywnie określone w ustawie.

W 2021 r. Państwowa Komisja Wyborcza zbadała:

- 34 sprawozdania finansowe komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w 2020 r., spośród których 7 zostało przyjętych bez zastrzeżeń, 21 zostało przyjętych ze wskazaniem na uchybienia, a 6 zostało odrzuconych;
- 31 sprawozdań finansowych komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r., spośród których 3 zostały przyjęte bez zastrzeżeń, 27 zostało przyjętych ze wskazaniem na uchybienia, a 1 zostało odrzucone.

3. Kontrola gospodarki finansowej partii politycznych

Państwowa Komisja Wyborcza przeprowadziła badanie informacji i sprawozdań partii politycznych w zakresie gospodarki finansowej. Zgodnie z ustawą o partiach politycznych partie polityczne i koalicje partii politycznych, jeżeli w wyborach do Sejmu uzyskają odpowiednio co najmniej 3% i 6% ważnych głosów, są uprawnione przez okres kadencji Sejmu do otrzymywania subwencji z budżetu państwa na działalność statutową. Mają równocześnie obowiązek składania

Państwowej Komisji Wyborczej corocznej informacji finansowej o otrzymanej subwencji i poniesionych z subwencji wydatkach.

Partie polityczne składają również w każdym roku sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego.

W 2021 r. Państwowa Komisja Wyborcza zbadała 8 informacji finansowych partii politycznych, spośród których 4 zostały przyjęte bez zastrzeżeń, 3 zostały przyjęte ze wskazaniem na uchybienia, a 1 została odrzucona. Państwowa Komisja Wyborcza zbadała również 77 sprawozdań finansowych partii politycznych, spośród których 36 przyjęła bez zastrzeżeń, 36 przyjęła ze wskazaniem uchybień, 5 zaś odrzuciła.

Państwowa Komisja Wyborcza wykonuje zadania związane z badaniem informacji i sprawozdań finansowych partii politycznych w oparciu o sprawozdania sporządzone przez biegłych rewidentów, a także we własnym zakresie analizuje sprawozdania i dokumenty finansowe dołączone do sprawozdań. Partiom zobowiązanym przypomina się o obowiązku złożenia sprawozdań, systematycznie udzielane są w tych sprawach wyjaśnienia i informacje. Na początku 2021 r. Komisja dokonała wyboru 17 biegłych rewidentów, w celu zbadania informacji finansowych o otrzymanej subwencji i poniesionych z subwencji wydatkach partii politycznych, a także sprawozdań o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego partii politycznych, które w 2020 r. posiadały Fundusz Wyborczy. Formalno-techniczne zadania związane z wyborem biegłych rewidentów oraz bieżącą współpracę z biegłymi w trakcie prowadzonych badań zapewniali pracownicy Krajowego Biura Wyborczego. Prowadzili ponadto niezależnie od badań biegłych rewidentów własne szczegółowe badanie wszystkich sprawozdań.

Podejmowane czynności mają na celu ustalenie, czy sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie z właściwym wzorem określonym przez Ministra Finansów, czy zostało podpisane przez uprawnione osoby i czy złożone zostało z zachowaniem ustawowego terminu, czy do sprawozdania załączone zostały dokumenty określone w odpowiednim rozporządzeniu Ministra Finansów, a także czy wypełnione zostały

wszystkie pozycje sprawozdania, a wpisane w nich kwoty zgadzają się pod względem arytmetycznym. Szczegółowej kontroli merytorycznej podlega także dokumentacja złożona przez partie polityczne, w celu ustalenia zgodności z prawem prowadzonej przez nie gospodarki finansowej.

Szczegółowe informacje na temat rozstrzygnięć w sprawie sprawozdań finansowych komitetów wyborczych i partii politycznych znajduje się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego: <https://pkw.gov.pl/finansowanie-polityki/finansowanie-kampanii-wyborczych> oraz <https://pkw.gov.pl/finansowanie-polityki/finansowanie-partii-politycznych>.

4. Nadzór nad rejestrem wyborców

Państwowa Komisja Wyborcza sprawuje systematyczny nadzór nad prowadzeniem i aktualizowaniem przez gminy stałego rejestru wyborców. Rejestr jest prowadzony w każdej gminie i obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania (czynne prawo wyborcze). Służy do sporządzania spisów wyborców w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Parlamentu Europejskiego, wyborach samorządowych oraz spisów osób uprawnionych do udziału w referendach ogólnokrajowych i lokalnych. Można być ujętym tylko w jednym rejestrze wyborców. Rejestr jest prowadzony w 2 częściach: część A – obejmuje obywateli polskich, część B – obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyborcy będący obywatelami polskimi zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu, wyborcy zamieszkujący bez zameldowania lub pod innym adresem niż adres zameldowania oraz wyborcy nigdzie niezamieszkali, a przebywający stale w gminie, są wpisywani do rejestru na wniosek zainteresowanego. Na swój wniosek wpisywani są do rejestru obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi. Dane z rejestru są zamieszczone na stronie internetowej pkw.gov.pl i obejmują ogólną liczbę wyborców,

w tym wyborców ujętych z urzędu oraz wpisanych na własny wniosek z wyodrębnieniem wyborców – obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w rejestrze wyborców na obszarze całego kraju było ujętych 29.379.306 osób, w tym 29.040.148 osób wpisanych z urzędu i 339.158 osób wpisanych na własny wniosek, z tego 2.167 osób – obywateli państw Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi – wpisanych na własny wniosek w celu udziału w wyborach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Dane z rejestru według powiatów i gmin są dostępne na stronach internetowych delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadzają kontrole prawidłowości rejestrów i ich aktualizacji, zapewniają pomoc w tych sprawach, udzielają gminom wskazań i zaleceń, prowadzą szkolenia dla pracowników prowadzących te sprawy. Wprowadzony od dnia 20 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii – Dz. U. poz. 491, z późn. zm.) ograniczył możliwość realizowania przez Delegatury Krajowego Biura Wyborczego bezpośrednich kontroli gmin w zakresie prowadzenia rejestrów wyborców oraz sporządzania przez nie spisów wyborców. W związku z sytuacją epidemiologiczną, w piśmie Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 22 marca 2021 r. znak: ZPOW-423-1/21 przedstawione zostały podstawowe założenia dotyczące sposobu wykonywania czynności związanych z nadzorem nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców przez Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w czasie epidemii.

W założeniach podkreślono między innymi, iż w przypadku braku możliwości bezpiecznego dla kontrolujących i kontrolowanych przeprowadzenia kontroli na miejscu w urzędzie, nadzór i kontrole nad prowadzeniem rejestru wyborców powinny być wykonywane w formie zdalnej, tj. przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Zarekomendowano również przeprowadzanie kontroli za pomocą arkusza kontrolnego, którego wzór załączono do zaleceń.

Stosując się do przedstawionych założeń oraz z uwagi na występujące obostrzenia sanitarne i wynikające z nich ograniczenia w dostępie do urzędów miast i gmin, Delegatury Krajowego Biura Wyborczego systematycznie monitorowały zmiany liczby wyborców w poszczególnych gminach i porównywały je z wcześniejszymi danymi w tym zakresie.

Po wykonanych czynnościach kontrolnych sporządzano protokoły zawierające wnioski oraz zalecenia, które były przekazywane do kontrolowanych jednostek.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadzały szkolenia, głównie w formie wideokonferencji, które dotyczyły prowadzenia rejestru wyborców, dla pracowników działów ewidencji ludności w urzędach miast i gmin. Delegatury udzielały również indywidualnych instruktaży dla pracowników działów ewidencji ludności w urzędach miast i gmin. W przypadku zmian kadrowych osób odpowiedzialnych za prowadzenie rejestru wyborców w gminie Delegatury przeprowadzały szkolenie w formie wideokonferencji dla nowego pracownika z zakresu prawidłowego prowadzenia rejestru wyborców oraz sporządzania spisów wyborców.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przypominały również gminom o bezwzględnej konieczności przeprowadzenia postępowania sprawdzającego, w zakresie spełnienia warunku stałego zamieszkania na obszarze danej gminy przez osoby wnoszące wniosek o wpisanie do rejestru wyborców, zgodnie z art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego, a także o konieczności udokumentowania tego faktu w aktach sprawy, przed wydaniem decyzji o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców danej osoby.

W ramach sprawowanego nadzoru Delegatury sprawdzały również prawidłowość sporządzania spisów wyborców w związku z zarządzonymi wyborami.

W 2021 r. Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadziły w całym kraju 290 bezpośrednich kontroli rejestru wyborców i spisu wyborców w urzędach gmin

i miast. Ponadto Delegatury zrealizowały łącznie 3707 kontroli elektronicznych i zdalnych, głównie za pośrednictwem arkuszy kontrolnych.

Z przeanalizowanych informacji sporządzonych przez Delegatury Krajowego Biura Wyborczego wynika, że rejestry wyborców, co do zasady, są prowadzone prawidłowo. Przekazane uwagi dotyczyły prawidłowości sporządzania i aktualizacji spisów wyborców w ramach przygotowań do zarządzonych wyborów uzupełniających, wyborów przedterminowych oraz referendum lokalnych.

Występujące nieprawidłowości stwierdzone przez Delegatury oraz przedstawione w skargach przez obywateli wynikały często z nieznanomości prawa wyborczego przez wyborców, z nieprzestrzegania przez właściwe organy gmin terminów realizacji zadań określonych w Kodeksie Wyborczym oraz z drobnych błędów formalnych związanych z niestabilnością kadr w urzędach gmin, tj. dużą rotacją pracowników zajmujących się prowadzeniem i aktualizacją rejestru wyborców.

5. Rejestr korzyści

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 2399 oraz z 2021 r. poz. 2054) Państwowa Komisja Wyborcza i – w określonym przez Komisję zakresie – komisarze wyborczy, prowadzą Rejestr Korzyści. Do Państwowej Komisji Wyborczej informacje o uzyskanych korzyściach zgłaszają członkowie Rady Ministrów, sekretarze i podsekretarze stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i ministerstwach, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie i wicewojewodowie. Odpowiednio do właściwych terytorialnie komisarzy wyborczych zgłoszenia korzyści dokonują marszałkowie i wicemarszałkowie województw, członkowie zarządów, sekretarze i skarbnicy województw, starostowie, członkowie zarządów, sekretarze i skarbnicy powiatów, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast oraz ich zastępcy, sekretarze, skarbnicy gmin a także członkowie zarządów związków metropolitalnych oraz sekretarze

i skarbnicy związków metropolitalnych. Zakres informacji objętych obowiązkiem zgłoszenia do Rejestru Korzyści jest określony w ustawie i dotyczy osób pełniących funkcje publiczne i ich współmałżonków. Informacje w Rejestrze są na bieżąco aktualizowane. Rejestr jest jawny, prowadzony elektronicznie i dostępny pod adresem: <https://rk.pkw.gov.pl/>.

W 2021 r. do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęło 1.861 deklaracji zawierających informacje o uzyskanych korzyściach.

6. Prowadzenie wykazu osób, wobec których sąd stwierdził, że złożyły nieprawdziwe oświadczenie lustracyjne

Zgodnie z art. 21i ustawy z dnia 18 października 2006 r. – o ujawnianiu informacji o dokumentach organów państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 1633) prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego przez właściwego sądu niezwłocznie przesyła do Państwowej Komisji Wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza prowadzi wykaz osób, wobec których wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności, o którym mowa w art. 21a ust. 2a ustawy lustracyjnej, a także udostępnia dane tych osób komisjom wyborczym rejestrującym listy kandydatów i kandydatów (art. 160 § 1 pkt 2a Kodeksu wyborczego).

W 2021 r. w wykazie ujęto 187 osób, wobec których zostało wydane prawomocne orzeczenie sądu, stwierdzające utratę prawa wybieralności z powyższej przyczyny.

7. Petycje rozpatrzone przez Państwową Komisję Wyborczą w 2021 r.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub grupa tych podmiotów, może złożyć petycję do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. W 2021 r. do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęła jedna petycja.

Przedmiotem wniesionej petycji był wniosek o podjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą tematu umożliwienia wyrażania poparcia dla kandydatów lub list kandydatów w formie elektronicznej oraz uwzględnienie wyników tej analizy w kolejnej propozycji zmian przepisów Kodeksu wyborczego. W odpowiedzi na nią Państwowa Komisja Wyborcza:

- 1) wskazała, że w pkt 10 Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjach ich zmiany z dnia 10 lutego 2020 r. znak ZPOW-501-5/20 podniosła, iż konieczne wydaje się dokonanie zmiany sposobu udzielania poparcia dla utworzenia komitetu wyborczego wyborców oraz zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w danych wyborach. Państwowa Komisja Wyborcza wskazała przy tym na problemy i nieprawidłowości z tym związane oraz, iż w innych krajach funkcjonują również inne zasady zgłaszania kandydatów (kaucje wyborcze, udzielanie poparcia poprzez osobiste poświadczenie przez wyborców udzielonego poparcia np. w urzędzie gminy lub wydawanie przez urząd zaświadczeń, na których wyborca mógłby umieścić dane komitetu wyborczego lub listy kandydatów albo kandydata, którym udziela poparcia). Postulat ten został podtrzymany przez Państwową Komisję Wyborczą w pkt 3 oraz ostatnim akapicie Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjach ich zmiany z dnia 25 stycznia 2021 r. ZPOW-502-1/21. Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła przy tym uwagę, że z uwagi na brzmienie art. 127 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza co najmniej 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu, zmiana ta nie mogłaby dotyczyć wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Państwowa Komisja Wyborcza zaznaczała również, że nie ma inicjatywy ustawodawczej, a jedynie, działając na podstawie art. 160 § 1 pkt 8 Kodeksu wyborczego przedstawia po każdym wyborach Prezydentowi Rzeczypospolitej, Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów informację o realizacji przepisów kodeksu i ewentualne propozycje ich zmian. Państwowa Komisja Wyborcza podniosła także, że nie jest uprawniona do podejmowania innych działań dotyczących inicjatywy ustawodawczej, gdyż

kompetencje w tym zakresie zostały przypisane innym podmiotom, tj. posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej i Radzie Ministrów, a także grupie co najmniej 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu;

- 3) Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie poinformowała, że przed sporządzeniem po kolejnych wyborach informacji dotyczącej propozycji zmian w prawie wyborczym, szczegółowo przeanalizuje stan prawny i, uwzględniając doświadczenia związane z realizacją poszczególnych czynności wyborczych w wyborach, kolegialnie podejmie decyzję dotyczącą propozycji zmian prawa wyborczego, w tym także ewentualnie w zakresie formy udzielania poparcia dla utworzenia komitetu wyborczego oraz zgłoszenia listy kandydatów bądź kandydata w poszczególnych wyborach.

Zgodnie z art. 8 ustawy o petycjach na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej zamieszczona została informacja zawierająca odwzorowanie cyfrowe (skan) wniesionej petycji, daty jej złożenia oraz dane dotyczące przebiegu postępowania, a także odpowiedzi na petycję.

8. *Rozwój informatycznego systemu wyborczego*

W roku 2021 w ramach dalszych prac nad rozbudową i udoskonalaniem systemu „Wsparcie Organów Wyborczych” (WOW) zaistniała konieczność wykonania kolejnych modułów w celu dostosowania jego funkcjonalności dla organizacji oraz sprawnego przeprowadzania i obsługi wyborów w trakcie kadencji, na potrzeby obsługi ewentualnego referendum ogólnokrajowego oraz na potrzeby sprawozdań finansowych komitetów wyborczych.

Ponadto w ciągu 2021 r. system WOW przygotowany przez Krajowe Biuro Wyborcze wykorzystano we wszystkich 434 akcjach wyborczych w toku kadencji oraz w 27 referendach lokalnych w sprawie odwołania organów gminy.

Utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz sprawne przeprowadzanie bieżących prac związanych z ciągłym rozwojem kluczowej infrastruktury teleinformatycznej Krajowego Biura Wyborczego, tj. implementacja nowych

rozwiązań sprzętowych i programowych, mających na celu zwiększenie poziomu dostępności systemu WOW dla użytkowników oraz jego niezawodności, przyczyniły się do efektywnego jego wykorzystania w celu rzetelnego przeprowadzenia akcji wyborczych w roku 2021.

9. Działalność informacyjno-edukacyjna

1. Chcąc kontynuować działania edukacyjne w zakresie upowszechniania wiedzy na temat prawa wyborczego wśród uczniów szkół średnich, a także mając na uwadze duże zainteresowanie jakie przejawiali uczestnicy poprzednich edycji, Państwowa Komisja Wyborcza oraz Krajowe Biuro Wyborcze prowadziły przygotowania do przeprowadzenia V edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Prawie Wyborczym „Wybieram wybory”. Pierwszy etap Konkursu planowano dzień na 16 listopada 2021 r., jednak z uwagi na trwający stan epidemii i zagrożenia, jakie ze sobą niesie, Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła o bezterminowym zawieszeniu organizacji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Prawie Wyborczym „Wybieram Wybory”, którego V edycja miała odbyć się w 2021 roku.
2. W ramach działalności informacyjnej pracownicy Krajowego Biura Wyborczego w 2021 r. udzielali odpowiedzi na pytania wyborców kierowane listownie, telefonicznie oraz drogą mailową. W 2021 r. Krajowe Biuro Wyborcze udzieliło łącznie 1.402 wyjaśnień, informacji i odpowiedzi na pytania zgłoszone na piśmie i za pośrednictwem poczty elektronicznej.
Mając na uwadze rozwój nowych technologii i dostępne kanały przekazywania treści działalność informacyjna prowadzona jest także za pośrednictwem takich stron internetowych jak:
 - pkw.gov.pl, z której wyborcy mogą dowiedzieć się m.in. o aktualnościach dotyczących działalności Państwowej Komisji Wyborczej oraz Krajowego Biura Wyborczego;

- wybory.gov.pl, gdzie zebrane zostały strony informacyjne o wszystkich wyborach i referendach ogólnokrajowych przeprowadzonych w Polsce od 2000 r. a także
- danewyborcze.kbw.gov.pl, pod którym to adresem z końcem 2021 r. Krajowe Biuro Wyborcze uruchomiło serwis internetowy, stanowiący repozytorium danych zawierających zestawienia i arkusze z danymi z wyborów i ogólnokrajowych od roku 1990, przy czym, wychodząc naprzeciw potrzebom wyborców, w tym także osób prowadzących m.in. badania naukowe, dane zostały tam opublikowane w formatach umożliwiającym ich edycję oraz samodzielne opracowywanie według faktycznych potrzeb wszystkich zainteresowanych.

3. W 2021 r. monitoring mediów wykazał 835 690 publikacji w prasie, radiu, telewizji i Internecie na temat Państwowej Komisji Wyborczej, Krajowego Biura Wyborczego, wyborów parlamentarnych, wyborów prezydenckich, wyborów uzupełniających, referendów i zmian w Kodeksie wyborczym. Najwięcej publikacji dotyczyło wyborów parlamentarnych (69,9%), a w dalszej kolejności wyborów prezydenckich (18,4%), referendów (4,8%) oraz PKW i KBW (4,4%). Wydzwięk publikacji dotyczących PKW i KBW został w znacznym stopniu oceniony przez firmę zewnętrzną jako neutralny (94,74%). Podobnie oceniono publikacje dotyczące wyborów parlamentarnych (94,39%) oraz wyborów prezydenckich (94,91%). Publikacje dotyczące wyborów uzupełniających, Kodeksu wyborczego i referendum ocenione zostały średnio na poziomie 97,68% jako neutralne.

Statystykę odwiedzin na stronach internetowych oraz serwisach społecznościowych prowadzonych przez Państwową Komisję Wyborczą i Krajowe Biuro Wyborcze przedstawia poniższa tabela:

Serwis	Łączna ilość wyświetleń w 2021 r.
Strona internetowa: pkw.gov.pl/kbw.gov.pl	1 649 833
Strony internetowe: wybory.gov.pl , prezydent20200628.pkw.gov.pl/prezydent20200628/ , prezydent20200510.pkw.gov.pl/prezydent20200510/ , wybory.gov.pl/sejmsenat2019 , pe2019.pkw.gov.pl/pe2019 , wybory2018.pkw.gov.pl	3 544 711
Strona internetowa: wybieramwybory.pl	520
Profil Państwowej Komisji Wyborczej na portalu Facebook (zasięg strony)	42 480
Profil Wybieram Wybory na portalu Facebook (zasięg strony)	1 418
Twitter Państwowej Komisji Wyborczej (zasięg strony)	26 400
Kanał YouTube Państwowej Komisji Wyborczej	26 800
Suma	5 292 162

Zgodnie z powyższym zestawieniem strony poświęcone tematyce wyborów, prowadzone pod patronatem Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego zostały odwiedzone przez Internautów łącznie ponad 5 milionów razy.

III. Współdziałanie i wymiana doświadczeń

1. Państwowa Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze systematycznie uczestniczą w różnych wydarzeniach związanych z problematyką wyborczą,

podejmują własne inicjatywy i współdziałają z różnymi podmiotami w ramach ich działalności. Uzyskane opinie, spostrzeżenia i postulaty są analizowane i wykorzystywane jako materiał źródłowy do ocen stosowania prawa wyborczego oraz formułowania wniosków w zakresie jego usprawnienia. W szczególności 25 stycznia 2021 r. przedstawiona została Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkom Sejmu i Senatu oraz Prezesowi Rady Ministrów informacja o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego wraz z propozycjami ich zmian. Propozycje wynikały z doświadczeń zgromadzonych przez Państwową Komisję Wyborczą i komisarzy wyborczych w toku przygotowań i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r., tj. wyborów, które musiały zostać przeprowadzone w wyjątkowych okolicznościach związanych z panującą na świecie pandemią wirusa SARS-CoV-2. Informacja dostępna jest na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego: https://pkw.gov.pl/aktualnosci/informacje/informacja-o-realizacji-przepisow-kodeksu-wyborczego-oraz-propozycje-ich-zmiany-_pp43426.

Państwowa Komisja Wyborcza odpowiednio do sygnalizowanych jej potrzeb bierze udział w różnych formach i zakresie, w pracach prowadzonych w Sejmie i Senacie dotyczących przepisów prawa wyborczego i tak m.in.:

- 25 czerwca 2021 r. Sekretarz PKW Magdalena Pietrzak wzięła udział w posiedzeniu Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, przedmiotem którego było rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.;
- w posiedzeniach Komisji Petycji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 14 stycznia i 6 maja 2021 r. wzięł ekspert w Zespole Prawnym i Organizacji Wyborów Grzegorz Gąsior, natomiast w dniach 27 stycznia (dwa posiedzenia), 3 marca i 5 października 2021 r. – główny specjalista w Zespole Prawnym i Organizacji Wyborów Marcin Lisiak;
- w posiedzeniach Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 28 kwietnia i 6 lipca 2021 r., a także

w posiedzeniu Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w dniu 18 listopada 2021 r. wziął udział ekspert w Zespole Prawnym i Organizacji Wyborów Grzegorz Gąsior;

- 17 listopada 2021 r. Sekretarz PKW Magdalena Pietrzak oraz Dyrektor Zespołu Finansowego KBW Agnieszka Gałązka wzięły udział w posiedzeniu Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, którego tematem było rozpatrzenie opinii o rządowym projekcie ustawy budżetowej na rok 2022.

Ponadto:

- w 2021 r. w ramach prac nad utworzeniem Centralnego Rejestru Wyborców odbywały się cykliczne spotkania zespołu roboczego, dotyczące analizy problemu i wypracowania koncepcji poszczególnych rozwiązań Rejestru. W tych spotkaniach uczestniczyli m.in. dyrektorzy i inni przedstawiciele Krajowego Biura Wyborczego, a ponadto, w zależności od ich tematu, również przedstawiciele gmin oraz m.in. Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W ramach projektu omawiano założenia dotyczące działania Centralnego Rejestru Wyborców oraz koncepcje dotyczące jego wdrażania i funkcjonowania. Opracowany został także projekt zmiany Kodeksu wyborczego w zakresie wprowadzenia Centralnego Rejestru Wyborców, który był konsultowany i uzgadniany z przedstawicielami Krajowego Biura Wyborczego;
- 13 lipca 2021 r. w ramach prac nad Centralnym Rejestrem Wyborców w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyło się spotkanie, w którym udział wzięła Sekretarz PKW Magdalena Pietrzak oraz Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler, zaś z ramienia KPRM obecny na spotkaniu był Sekretarz Stanu w KPRM, Pełnomocnik Rządu do Spraw Cyberbezpieczeństwa Janusz Cieszyński, Dyrektor Departamentu Zarządzania Systemami KPRM Marcin Błach oraz jego zastępca Katarzyna Kopytowska.

2. Państwowa Komisja Wyborcza przywiązuje dużą wagę do upowszechniania w różnych formach wiedzy o prawie wyborczym, jego instytucjach i rozwiązaniach, uznając działalność w tym zakresie za stałe zadanie Komisji i Krajowego Biura Wyborczego nie tylko w czasie wyborów:

- Znaczące forum wymiany doświadczeń stanowią coroczne obchody Światowego Dnia Wyborów, odbywające się w każdy pierwszy czwartek lutego, który w 2021 roku przypadł na 4 dzień wskazanego miesiąca. Celem Światowego Dnia Wyborów jest zarówno edukowanie o historii wyborów, jak i informowanie społeczeństwa o nowych osiągnięciach i wyzwaniach związanych z różnymi typami systemów głosowania. Światowy Dzień Wyborów to także okazja do promocji prawa do głosowania wśród młodych ludzi i popularyzacja wiedzy związanej z problematyką wyborów.

W ramach obchodów Światowego Dnia Wyborów w 2021 r. Studenckie Koło Naukowe Prawa Wyborczego „Elektor” Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zorganizowało, pod patronatem honorowym Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego, seminarium naukowe pt.: „Czym są dzisiaj demokratyczne wybory?”;

- PKW i KBW objęły również patronatem honorowym:
 - Ogólnopolską Konferencję Naukową „Wybory i prawo wyborcze. Dylematy, wyzwania, zagrożenia” zorganizowaną w dniach 15 i 16 kwietnia 2021 r. z okazji 30-lecia pierwszych demokratycznych wyborów do Sejmu III Rzeczypospolitej przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

oraz

- Ogólnopolską Konferencję Naukową „Wyzwania współczesnego prawa wyborczego” organizowaną w dniu 27 maja 2021 r. przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Wyborczego „Elektor” Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu;

- ponadto w związku z prośbą skierowaną do Krajowego Biura Wyborczego przez osobę reprezentującą Wydawnictwo Grupa MAC S.A. będące wydawcą edukacyjnym, publikującym podręczniki oraz materiały dydaktyczne dla uczniów i nauczycieli Krajowe Biuro Wyborcze wyraziło zgodę na publikację przez Wydawnictwo Grupa MAC S.A. w podręczniku do Wiedzy o społeczeństwie do klasy 8, w formie Multibooka na płycie CD przeznaczonego dla nauczycieli oraz na stronie internetowej, następujących spotów edukacyjnych Państwowej Komisji Wyborczej:
 - 1) Wybory do Sejmu i Senatu 2019: „Kto może głosować w wyborach do Sejmu i Senatu?”;
 - 2) Wybory do Sejmu i Senatu 2019: „Jak przeliczane są głosy na mandaty w wyborach do Senatu?”;
 - 3) Wybory do Sejmu i Senatu 2019: „Jak przeliczane są głosy na mandaty w wyborach do Sejmu?” (j. pol. migowy).

Jednocześnie Krajowe Biuro Wyborcze, wyrażając zgodę na publikację ww. spotów, zastrzegło konieczność umieszczenia na stronie redakcyjnej przez Wydawnictwo Grupa MAC S.A. informacji o tym, że płyta CD w formie Multibooka zawiera materiały multimedialne udostępnione bezpłatnie przez Krajowe Biuro Wyborcze w ramach działalności edukacyjno-informacyjnej Państwowej Komisji Wyborczej. Ponadto Krajowe Biuro Wyborcze zastrzegło konieczność umieszczenia przez Wydawnictwo Grupa MAC S.A. na stronie internetowej, na której będą udostępniane ww. materiały, informacji o tym, że strona internetowa zawiera materiały multimedialne udostępnione bezpłatnie przez Krajowe Biuro Wyborcze w ramach działalności edukacyjno-informacyjnej Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak